PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. gegužės 10 d. *

Byloje T-395/04

Air One SpA, įsteigta Chieti (Italija), atstovaujama advokatų G. Belotti ir M. Padellaro,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą V. Di Bucci ir E. Righini, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl pagal EB 232 straipsnį pateikto prašymo, kuriuo siekiama pripažinti, kad Komisija, nepriimdama sprendimo dėl 2003 m. gruodžio 22 d. ieškovės pateikto skundo, susijusio su Italijos Respublikos neteisėtai suteikta pagalba oro linijų bendrovei *Ryanair*, neįvykdė įsipareigojimų,

* Proceso kalba: italų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Legal, teisėjai P. Lindh ir V. Vadapalas,
posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. sausio 11 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės ginčo aplinkybės

1 2003 m. gruodžio 22 d. laišku ieškovė Komisijai pateikė skundą dėl pagalbos, kurią Italijos valdžios institucijos neteisėtai suteikė oro linijų bendrovei *Ryanair*, sumažindama oro uosto ir antžeminių paslaugų kainą. Ieškovė prašė Komisijos nurodyti Italijos Respublikai sustabdyti šios pagalbos suteikimą.

2 Negavusi atsakymo į šį skundą, ieškovė 2004 m. sausio 26 d. laišku paprašė Komisijos patvirtinti jo gavimą.

3 2004 m. vasario 17 d. laišku Komisija patvirtino gavusi skundą, kuris buvo įregistruotas 2003 m. gruodžio 29 dieną. Komisija paklausė ieškovės dėl galimybės atskleisti jos vardą Italijos valdžios institucijoms arba, su tuo nesutinkant, persiųsti jai nekonfidencialią skundo versiją.

4 2004 m. vasario 23 d. laišku ieškovė, laukdama atsakymo, paragino Komisiją pradėti tirti skundžiamą pagalbą.

5 2004 m. kovo 1 d. faksu ieškovė išsiuntė Komisijai nekonfidencialią savo skundo versiją.

6 2004 m. birželio 11 d. ieškovė, vis dar negavusi atsakymo, remdamasi EB 232 straipsniu, formaliai paragino Komisiją apibrėžti savo poziciją dėl jos skundo.

7 2004 m. liepos 9 d. laišku Komisija persiuntė ieškovės skundą Italijos viešojo administravimo institucijoms, paprašydama jų patikrinti jo pagrįstumą ir į jį atsakyti per tris savaites. Italijos valdžios institucijų prašymu šis terminas buvo pratęstas iki 2004 m. rugsėjo 30 dienos.

8 2004 m. rugsėjo 13 d. faksu Komisija informavo ieškovę, kad jos skundo nekonfidenciali versija buvo persiųsta Italijos valdžios institucijoms 2004 m. liepos 9 d. ir kad joms buvo nustatytas terminas atsakymui pateikti, kuris pasibaigė 2004 m. rugsėjo 30 dieną.

Procesas ir šalių reikalavimai

9 Ši byla pradėta ieškovės ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2004 m. spalio 5 dieną.

10 2006 m. sausio 11 d. posėdyje buvo išklausytos šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

11 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— pripažinti, kad neapibrėždama savo pozicijos, nors ji buvo formaliai paraginta tai padaryti, dėl 2003 m. gruodžio 22 d. pateikto skundo, susijusio su neteisėta valstybės pagalba, kurią Italijos viešojo administravimo institucijos suteikė oro vežėjui *Ryanair*, Komisija neįvykdė įsipareigojimų pagal EB sutartį,

— nurodyti Komisijai nedelsiant apibrėžti savo poziciją dėl šio skundo ir dėl prašomų apsaugos priemonių,

— priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas net ir tuo atveju, kai nereikėtų priimti sprendimo, pavyzdžiui, jei Komisija priimtų priemonę Pirmosios instancijos teismui nagrinėjant bylą.

12 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— pripažinti ieškinį nepriimtinu arba, nepatenkinus šio reikalavimo, nepagrįstu,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtinumo

Šalių argumentai

13 Komisija teigia, kad ieškinys yra nepriimtinas, nes ieškovė neįrodė, kad ji tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su sprendimu, kurio Komisija nepriėmė. Nepakankamai įrodžiusi, kad skundžiamos priemonės darė poveikį jos interesams, ieškovė negalėjo pareikšti ieškinio.

14 Komisija mano, kad ieškovė turi įrodyti poveikio jos padėčiai rinkoje apimtį (2004 m. gegužės 27 d. Pirmosios instancijos teismo nutartis *Deutsche Post ir DHL prieš Komisiją*, T-358/02, Rink. p. II-1565, 37 punktas), neatsižvelgiant į procedūros stadiją, kurios metu Komisija priėmė sprendimą, dėl kurio galima pareikšti ieškinį. Tačiau ji apgailestauja, kad Pirmosios instancijos teismo praktika pasidarė liberalesnė. Ši teismo praktika, pripažindama visoms bent kiek konkuruojančioms įmonėms suinteresuotosios šalies statusą EB 88 straipsnio prasme, todėl ir teisę pareikšti ieškinį, panaikintų sąlygos, įtvirtintos EB 230 ir 232 straipsniuose, pagal kurią fizinis ar juridinis asmuo turi būti tiesiogiai ir asmeniškai susijęs su sprendimu, kad galėtų reikalauti jį panaikinti arba pripažinti jį priėmusio asmens neveikimą, tikslą. Komisija priduria, kad panašios abejonės išsakytos generalinio advokato

F. G. Jacobs 2005 m. vasario 24 d. Teisingumo Teismui pateiktoje išvadoje byloje *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* (2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimas, C-78/03 P, Rink. p. I-10737). Ji prašo Pirmosios instancijos teismo griežčiau taikyti priimtinumo kriterijus, remiantis Teisingumo Teismas praktika 2002 m. liepos 25 d. Sprendime *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* (C-50/00 P, Rink. p. I-6677) ir 2004 m. balandžio 1 d. Sprendime *Komisija prieš Jégo-Quéré* (C-263/02 P, Rink. p. I-3425).

15 Komisija mano, kad ieškovė neįrodė, jog skundžiamos valstybės priemonės padarė jai didelį poveikį, būtent jos konkurencinei padėčiai. Vien fakto, kad ji yra potenciali nagrinėjamų valstybės priemonių gavėjos konkurentė, nepakanka, kad būtų galima ieškovę laikyti „tiesiogiai ir konkrečiai susijusia".

16 Nors ir nereikalaudama, kad ieškovės ir *Ryanair* eksploatuojamos oro linijos visiškai sutaptų, Komisija mano, kad ieškovė turi įrodyti savo ir *Ryanair* linijų sutapimą. Šiuo atveju konkurencija tarp *Ryanair* ir ieškovės yra nedidelė. Abi bendrovės eksploatuoja tik liniją tarp Romos ir Frankfurto. Tačiau ieškovė šią liniją eksploatuoja kartu su *Lufthansa* pagal susitarimą dėl kodų bendro naudojimo. Todėl negalima manyti, kad skrydžiai šia oro linija galėtų būti laikomi rezervuotais ieškovei.

17 Ieškovė teigia, kad ieškinys yra priimtinas.

18 Pirma, per daug griežtas Komisijos pasiūlytas priimtinumo sąlygų aiškinimas neatitinka dabartinės Pirmosios instancijos teismo praktikos (žr. 2004 m. gruodžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Kronofrance prieš Komisiją*, T-27/02, Rink. p. II-4177, 34 punktą ir jame cituojamą teismų praktiką).

19 Antra, akivaizdu, kad ieškovė, potenciali *Ryanair* konkurentė, yra suinteresuotoji šalis EB 88 straipsnio 2 dalies prasme. Jos augimą pristabdytų pagalba, kurią gautų *Ryanair*, būtent linijoms iš Italijos Romos (Chiampino), Milano (Bergame, Orio al Serio), Peskaros, Alghero ir Venecijos (Trévise) oro uostų.

20 Trečia, ieškovė pabrėžia, kad jeigu ji nebūtų tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su pagalbos suteikimu jos konkurentei *Ryanair*, ji nebūtų skyrusi savo lėšų šiai pagalbai skųsti ir ieškiniui pareikšti.

21 Ketvirta, Komisijos teiginys dėl nepriimtinumo prieštarauja Sutarties tikslams pagalbos kontrolės srityje. Taigi trečiųjų įmonių skundai padidina Komisijos išimtinės prerogatyvos šioje srityje įgyvendinimo veiksmingumą.

22 Penkta, dėl konkurencijos taisyklių, taikomų įmonėms, Bendrijos teismų praktika jau pripažino, kad ieškiniai, kuriais siekiama kontroliuoti Komisijos sprendimus ar neveikimą, yra priimtini, kai jais pateikiamas skundas dėl pažeidimo (1977 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Metro prieš Komisiją*, 26/76, Rink. p. 1875, 13 punktas). Šie principai taip pat turėtų būti taikomi ir valstybės pagalbos srityje. Ieškovė ypač nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas jau nusprendė, jog ieškinys, pateiktas potencialaus konkurento dėl sprendimo koncentracijų kontrolės srityje, yra priimtinas (2003 m. balandžio 3 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *BaByliss prieš Komisiją*, T-114/02, Rink. p. II-1279).

23 Šešta, ieškovė teigia, jog Komisija, neigdama, kad jos interesams buvo padarytas didelis poveikis, neturėtų remtis minėta nutartimi *Deutsche Post et DHL prieš Komisiją*. Ši nutartis susijusi su ieškiniu dėl sprendimo, priimto EB 88 straipsnio 2 dalies pagrindu atliekamo formalaus pagalbos tyrimo metu, kai trečiosios šalys buvo tinkamai paprašytos pateikti savo pastabas, panaikinimo.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

24 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad ieškovės reikalavimas, jog Pirmosios instancijos teismas nurodytų Komisijai nedelsiant apibrėžti savo poziciją dėl ieškovės skundo ir prašymo dėl apsaugos priemonių, yra nepriimtinas. Bendrijos teismas negali duoti nurodymų institucijai, kai yra pareikštas ieškinys pagal EB 232 straipsnį. Pirmosios instancijos teismas turi tik galimybę konstatuoti neveikimą. Be to, pagal EB 233 straipsnį, atitinkama institucija privalo imtis priemonių įgyvendinti Pirmosios instancijos teismo sprendimą (1995 m. sausio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Ladbroke prieš Komisiją*, T-74/92, Rink. p. II-115, 75 punktas ir 1999 m. rugsėjo 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *UPS Europe prieš Komisiją*, T-127/98, Rink. p. II-2633, 50 punktas).

25 Kalbant apie reikalavimą, kuriuo prašoma konstatuoti Komisijos neveikimą, svarbu yra pabrėžti, kad EB 230 ir 232 straipsniai numato tik vieną ir tą pačią teisės gynimo priemonę. Iš to matyti, kad kaip EB 230 straipsnio ketvirtoji pastraipa leidžia asmenims pateikti ieškinį dėl institucijos sprendimo, kuris nėra jiems skirtas, nors tiesiogiai ir konkrečiai su jais susijęs, EB 232 straipsnio trečioji pastraipa turi būti aiškinama kaip jiems suteikianti galimybę pareikšti ieškinį dėl institucijos, kuri nepriėmė taip pat su jais susijusios priemonės, neveikimo (1996 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *T. Port*, C-68/95, Rink. p. I-6065, 59 punktas)

26 Taigi reikia nustatyti, ar ieškovė turėjo teisę pareikšti ieškinį dėl bent vieno sprendimo panaikinimo, kurį Komisija galėjo priimti preliminaraus tyrimo dėl pagalbos, numatyto EB 88 straipsnio 3 dalyje, metu ir kuriuo galėjo nustatyti, kad skundžiamos priemonės nėra pagalba arba kad jos yra pagalba, bet nesuderinamos su bendrąja rinka, arba kad dėl jų reikia pradėti procedūrą, numatytą EB 88 straipsnio 2 dalyje.

27 Teismo praktikoje jau buvo nuspręsta, kad ieškinys, kurį pateikia pagalbos gavėjo konkurentas, siekdamas konstatuoti, jog Komisija nepriėmė sprendimo preliminaraus pagalbos tyrimo, numatyto EB 88 straipsnio 3 dalyje, metu, yra priimtinas (1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Gestevisión Telecinco prieš Komisiją*, T-95/96, Rink. p. II-3407, 57–70 punktai ir 1999 m. birželio 3 d. Sprendimas *TF1 prieš Komisiją*, T-17/96, Rink. p. II-1757, 26–36 punktai).

28 Komisija nepritaria tokiam sprendimui šioje byloje. Iš esmės ji pateikia tris prieštaravimus.

29 Pirma, ji teigia, kad suinteresuotosios šalies statuso EB 88 straipsnio 2 dalies prasme neturėtų pakakti, jog konkurentas būtų pripažintas galinčiu pareikšti ieškinį. Pastarasis, remdamasis Bendrijos teismų praktikoje nurodytais reikalavimais ieškiniui dėl sprendimų, priimtų atliekant formalų pagalbos tyrimą, nurodytą EB 88 straipsnio 2 dalyje, turi įrodyti, kad buvo padarytas didelis poveikis jo interesams.

30 Šiuo atžvilgiu primintina: kai nepradėdama EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos formalios tyrimo procedūros Komisija sprendimu, priimtu remiantis šio straipsnio 3 dalimi, konstatuoja, kad pagalba yra suderinama su bendrąja rinka, asmenys, kurie turi EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytas procesines garantijas, gali jomis pasinaudoti tik tuomet, jeigu turi galimybę šį sprendimą užginčyti Bendrijos teisme (1993 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Cook prieš Komisiją*, C-198/91, Rink. p. I-2487, 23 punktas; 1993 m. birželio 15 d. Sprendimas *Matra prieš Komisiją*, C-225/91, Rink. p. I-3203, 17 punktas ir 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimas *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 40 punktas).

31 Dėl šių motyvų Bendrijos teismas pripažįsta priimtinu suinteresuotojo asmens pagal EB 88 straipsnio 2 dalį pareikštą ieškinį dėl tokio sprendimo panaikinimo yra

priimtinas, kai tokį ieškinį pateikęs asmuo siekia apginti savo procesines teises, kurias jis grindžia šia nuostata (minėto sprendimo *Cook prieš Komisiją* 23–26 punktai ir minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 17–20 punktai).

32 Tačiau jei ieškovas abejoja pagalbą vertinančio sprendimo arba sprendimo, priimto formalaus tyrimo procedūros metu, pagrįstumu, vien tos aplinkybės, kad jis gali būti laikomas suinteresuotąja šalimi EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, nepakanka, jog ieškinys būtų pripažintas priimtinu. Jis turi įrodyti turįs specialų statusą 1963 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Plaumann prieš Komisiją* (25/62, Rink. p. 197) prasme. Taip pat ir tuomet, kai to sprendimo objektu esanti pagalba padarytų didelį poveikį ieškovo padėčiai rinkoje (šiuo klausimu žr. 1986 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *COFAZ ir kt. prieš Komisiją*, 169/84, Rink. p. 391, 22–25 punktus ir 1997 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo nutarties *Sveriges Betodlares ir Henrikson prieš Komisiją*, C-409/96 P, Rink. p. I-7531, 45 punktą).

33 Ši Bendrijos teismų praktika, kurią neseniai patvirtino minėtas sprendimas *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, taip pat parodo pagalbos tyrimo procedūros skirtingų stadijų svarbą, kaip tai pripažino Komisija posėdyje. Be to, Komisija, darydama išvadą dėl ieškinio nepriimtinumo, remdamasi tuo, kad suteiktos skundžiamos priemonės nepadarė didelio poveikio ieškovo padėčiai nagrinėjamoje rinkoje, negali veiksmingai remtis minėta nutartimi *Deutsche Post ir DHL prieš Komisiją*. Nurodyta nutartis dėl nepriimtinumo, pagrįsta tuo, kad nebuvo didelio poveikio dviejų ieškovių bendrovių konkurencinei padėčiai, priimta byloje, kurioje ieškinys buvo pareikštas dėl Komisijos sprendimo, priimto pagal procedūrą, įtvirtintą EB 88 straipsnio 2 dalyje, ir kurios metu suinteresuotųjų šalių buvo tinkamai prašoma pateikti savo pastabas.

34 Todėl reikia atmesti Komisijos argumentą, kad visiems ieškiniams, pareikštiems dėl sprendimų valstybės pagalbos srityje, reikia taikyti priimtinumo sąlygas, kurios

taikomos ieškiniams, pareikštiems dėl sprendimų, priimtų pagalbos formalaus tyrimo, numatyto EB 88 straipsnio 2 dalyje, procedūros metu, bei ieškiniams, kurie pareikšti dėl sprendimų, priimtų remiantis EB 88 straipsnio 3 dalimi, kuriais nesiekiama apsaugoti suinteresuotųjų šalių procesinių garantijų, bet yra ginčijamas šių sprendimų pagrįstumas.

35 Antra, Komisija prieštarauja, kad ieškovė negali būti laikoma suinteresuotąja šalimi galinčia pareikšti ieškinį, nes ji neįrodė, kad ginčijama pagalba padarė jai didelį poveikį.

36 Šis prieštaravimas taip pat atmestinas. Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką suinteresuotosios šalys EB 88 straipsnio 2 dalies prasme yra asmenys, įmonės arba asociacijos, kurių interesams pagalbos suteikimu galimai daroma įtaka, t. y. ypač su šios pagalbos gavėju konkuruojančios įmonės ir profesinės organizacijos (1984 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Intermills prieš Komisiją*, 323/82, Rink. p. 3809, 16 punktas; minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 41 punktas ir minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 36 punktas). Teismo praktika, įtvirtinta minėtame sprendime *Intermills prieš Komisiją*, buvo perkelta į 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1), 1 straipsnio h punktą, kuriame įtvirtinta, kad „suinteresuotoji šalis" – tai kiekviena valstybė narė ir bet kuris asmuo, įmonė arba įmonių asociacija, kurios interesams gali turėti įtakos pagalbos skyrimas, ypač pagalbos gavėjas, konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos". Todėl suinteresuotosios šalies statusas nėra numatytas tik įmonėms, kurioms suteikta pagalba padarė didelį poveikį.

37 Trečia, Komisija prieštarauja, kad potencialus konkurentas negali būti laikomas suinteresuotąja šalimi, galinčia pareikšti ieškinį.

38 Šiuo atveju ieškovė Italijos rinkoje jau teikė reguliarias keleivių pervežimo oru paslaugas. Todėl suinteresuotosios šalies statusas jai negali būti netaikomas remiantis vieninteliu motyvu, kad linijos, kurias ji tiesiogiai eksploatuoja, visiškai nesutampa su nagrinėjamų priemonių gavėjo linijomis. Priimtinumo vertinimo tikslais pakanka konstatuoti, kad ieškovė yra skundžiamų valstybės priemonių gavėjos konkurentė tiek, kiek šios dvi įmonės tiesiogiai ar netiesiogiai teikia reguliarias keleivių pervežimo oro transportu paslaugas iš arba į Italijos oro uostus, ypač regioninius oro uostus.

39 Kalbant apie tarptautinius skrydžius, ieškovė tokias paslaugas teikia tarp Romos ir Franfurto, dviejų miestų, kuriuos taip pat aptarnauja ir *Ryanair*. Žinoma, ieškovė tiesiogiai neeksploatuoja šios linijos savo lėktuvais, bet yra sudariusi susitarimą su *Lufthansa* dėl kodų bendro naudojimo. Vis dėlto ši aplinkybė nepaneigia fakto, kad ieškovė visuomenei galėjo pasiūlyti transporto paslaugas tarp šių dviejų miestų. Kadangi ieškovė jau turi lėktuvų, ji pasirengusi plėsti savo veiklą pradėdama skrydžius ir kitais maršrutais, kuriais taip pat skraido ir *Ryanair*. Dėl nacionalinių skrydžių konstatuotina, kad nors bylos aplinkybių metu *Ryanair* neeksploatavo linijų, jungiančių Italijos miestus, negalima atmesti galimybės, kad ji tai darys vėliau, tiesiogiai konkuruodama su ieškove.

40 Šiomis aplinkybėmis, įvertinant priimtinumą, galima teigti, kad yra pakankama konkurencija tarp ieškovės ir skundžiamų priemonių gavėjos.

41 Vadinasi, ieškovė yra suinteresuotoji šalis EB 88 straipsnio 2 dalies prasme. Taigi ji, kaip suinteresuotoji šalis, siekdama apsaugoti savo procesines garantijas, gali ginčyti Komisijos sprendimą, priimtą pagal EB 88 straipsnio 3 dalį. Šiomis aplinkybėmis galima prašyti Pirmosios instancijos teismo, kad jis konstatuotų galimą Komisijos

neveikimą, nors ir neatmetant galimybės, kad Komisija gali apibrėžti poziciją dėl skundo nepradėdama formalaus tyrimo procedūros.

42 Todėl ieškinys yra priimtinas.

Dėl esmės

Šalių argumentai

43 Ieškovė teigia, kad Komisija turėjo priimti sprendimą dėl skundo per protingą terminą, skaičiuojant nuo jo gavimo. Šis terminas turėtų būti trumpesnis, kai skundas, pateiktas Komisijai, yra konkretus. Komisija neapibrėžtam terminui negali pratęsti valstybės priemonių, dėl kurių pateiktas skundas pagal EB 88 straipsnį, pirminį tyrimą, nes ji, kaip ir šioje byloje, nusprendė pradėti tokį tyrimą (minėto sprendimo *Gestevisión Telecinco prieš Komisiją* 72–74 punktai). Galimas Komisijos sprendimas nepradėti išsamaus tyrimo ir netirti skundo arba atmesti prašymą dėl apsaugos priemonių juo labiau turi būti priimtas per gerokai trumpesnį laiką.

44 Šiuo atveju Komisija nesilaikė šio įpareigojimo, nes ji devynis mėnesius nesiėmė veiksmų. Ieškovė pabrėžia Komisijos, kuri per 11 mėnesių nuo skundo gavimo tik persiuntė jį Italijos viešojo administravimo institucijoms, elgesio nepagrįstumą. Komisija, nagrinėjant šį ieškinį, nesiėmė jokių kitų veiksmų, kurie leistų nustatyti bet kokio tyrimo buvimą šiuo laikotarpiu. Jos išimtinai pasyvus vaidmuo yra nesuderinamas su gero administravimo principu. Todėl tai yra neveikimas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį pagal EB 232 straipsnį.

45 Ieškovė teigia, kad šis neveikimas yra dar akivaizdesnis, nes aptariama pagalba susijusi su bendrove *Ryanair*, kurios finansavimą jau tyrė Komisijos Generalinio direktorato „Energijos ir transporto" skyrius (jo specializacija valstybės pagalba oro transporto sektoriui), kuriam buvo pateiktas skundas (2004 m. vasario 12 d. Komisijos sprendimas 2004/393/EB dėl pagalbos, kurią avialinijų bendrovei *Ryanair* dėl įsisteigimo Charleroi oro uoste suteikė Valonijos regionas ir Charleroi Bruxelles Sud oro uostas (OL L 137, p. 1). Kalbėdama apie valstybės išteklius, ieškovė taip pat nurodo, kad visos jos skunde nurodytos oro uostus valdančios bendrovės, išskyrus Romos Ciampino oro uostą, didžiąja dalimi yra valdomos viešųjų subjektų.

46 Remdamasi Reglamento Nr. 659/1999 11 straipsniu, Komisija privalėjo per protingą terminą bent jau pareikšti nuomonę dėl skunde nurodytų apsaugos priemonių.

47 Komisija ginčija šių teiginių pagrįstumą.

48 Pirmiausia ji primena, kad sprendimai valstybės pagalbos srityje nėra skirti skundą pateikusiems asmenims, įskaitant ir tuos sprendimus, kuriais atsisakoma pradėti pagalbos formalaus tyrimo procedūrą, numatytą EB 88 straipsnio 2 dalyje (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytravel* 45 punktas). Šie sprendimai iš esmės yra skirti tik valstybėms narėms. Taigi tik atitinkamų valstybių narių atžvilgiu Komisija privalo imtis veiksmų dėl aptariamų valstybės priemonių.

49 Antra, Komisija tvirtina, kad pirma jai tenkanti pareiga, gavus skundą dėl valstybės pagalbos, yra jį išanalizuoti ir, prireikus, prieš nusprendžiant, ar reikia pradėti procedūrą, išklausyti atitinkamą valstybę narę. Ji primena, kad Reglamentas Nr. 659/1999 (10 straipsnis, 11 straipsnio 1 ir 2 dalys, 20 straipsnio 2 dalis) jai,

nenustatant jokio termino, numato pareigą išanalizuoti gautą informaciją ir paprašyti atitinkamos valstybės narės paaiškinimo. Šioje ikiteisminio tyrimo stadijoje Komisija turi apibrėžti poziciją ir pranešti apie tai skundą pateikusiam asmeniui arba jį informuoti, kad nėra pakankamo pagrindo nuomonei pareikšti.

50 Komisija mano, kad ji įvykdė šias pareigas. Pirmiausia ji nurodo, kad informavo ieškovę 2004 m. vasario 17 d. laišku, jog kompetentinga tarnyba išanalizuos pateiktą informaciją ir įvertins, ar Italijos valdžios institucijų atžvilgiu galima pradėti tyrimą. Komisija primena, kad dėl šios priežasties ji paklausė ieškovės dėl galimo informacijos, nurodytos skunde, konfidencialumo. Šis laiškas parodo, kad skundas jau buvo pradėtas tirti vasario mėnesį.

51 Vėliau 2004 m. liepos 9 d. laišku Komisija, norėdama gauti informaciją ir papildomus paaiškinimus dėl skunde nurodytos informacijos, paklausė Italijos valdžios institucijų dėl skunde nurodytos informacijos. Ji apie tai informavo ieškovę 2004 m. rugsėjo 13 dieną. Iš to Komisija daro išvadą, jog nuo šios datos ieškovė negalėjo nežinoti, kad jos skundas tiriamas, todėl atmestina bet kokia prielaida dėl neveikimo.

52 Trečia, Komisija pabrėžia, kad veiksmai, kuriuos ji galėjo iki šiol atlikti, yra veiksmai, patenkantys į pradinę stadiją, o tai leistų jai priimti vieną iš veiksmų, numatytų Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse, tai yra priimti sprendimą, kuriuo nurodoma, kad nagrinėjamos priemonės nėra pagalba arba kad pagalba yra suderinama, arba kad reikia pradėti formalaus tyrimo procedūrą remiantis EB 88 straipsnio 2 dalimi. Pabaigus šią procedūrą, ieškovė turėtų galimybę tokį priimtą sprendimą apskųsti Pirmosios instancijos teismui.

53 Ketvirta, Komisija nurodo, kad jai nėra nustatyta jokio termino tirti pagalbą, apie kurią nepranešta. Taigi terminas, nustatytas 1973 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendime *Lorenz* (120/73, Rink. p. 1471), netaikytinas pagalboms, apie kurias nepranešta (minėto sprendimo *Gestevisión Telecinco prieš Komisiją* 78 punktas). Dėl pastarųjų Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 2 dalis numato, kad Komisija gali arba privalo paprašyti valstybės narės pateikti informaciją prieš pradedant formalią procedūrą.

54 Taigi Reglamentas Nr. 659/1999 numato Komisijai pareigą, nenustatant termino, išnagrinėti jai nurodytus faktus. Tokia analizė turi būti vertinama atsižvelgiant į aplinkybes ir į kiekvienos bylos kontekstą (minėto sprendimo *Gestevisión Telecinco prieš Komisiją* 75 punktas). Tačiau ji neprivalo pateikti skundą pateikusiam asmeniui detalius paaiškinimus dėl vykdomo tyrimo.

55 Šiuo atveju administracinė procedūra truko apie 11 mėnesių, skaičiuojant nuo konfidencialios skundo versijos gavimo, ir 9 mėnesius – nuo nekonfidencialios versijos gavimo. Atsižvelgiant į aplinkybes ir bylos kontekstą, šis terminas nelaikytinas neprotingu. Komisija nurodo keturias problemas, su kuriomis ji susidūrė tirdama skundą:

— tariama nagrinėjama pagalba buvo suteikta sudėtingame sektoriuje (keleivių pervežimas oro transportu ir antžeminės paslaugos),

— ginčijamos pagalbos teikėjos buvo bendrovės, kurių kapitale dalyvavo viešieji subjektai. Dėl to valstybei narei ir Komisijai buvo sudėtingiau surinkti informaciją, susijusią su susitarimais tarp šių teikėjų ir *Ryanair*,

— buvo sudėtinga nustatyti, ar skundžiama pagalba buvo susijusi su valstybės ištekliais, ar buvo priskiriama valstybei,

— ieškovės skundu buvo prašoma Komisijos išplėsti tyrimą trijų oro uostų infrastruktūros valdymo bendrovių atžvilgiu, kurios identifikuojamos tuo pačiu oro uosto pavadinimu, todėl Komisijai reikėjo papildomai dirbti.

56 Komisija mano, kad gavusi ieškovės skundą ji veikė rūpestingai.

57 Iš procedūros chronologijos Komisija daro išvadą, kad nuo šio ieškinio pateikimo datos (2004 m. spalio 5 d.) ieškovė negalėjo nepripažinti, kad tyrimas yra vykdomas. Atsižvelgdama į terminą, per kurį Italijos valdžios institucijos turėjo pateikti atsakymą, ieškovė negalėjo protingai tikėtis, kad Komisija apibrėš poziciją iki 2004 m. spalio 4 dienos. Italijos valdžios institucijų pateiktą informaciją Komisija gavo 2004 m. spalio 7 d., o papildomą išsamią informaciją – 2004 m. lapkričio 9 d.

58 Galiausiai dėl tariamo gero administravimo principo pažeidimo Komisija mano, kad šis motyvas, pirmą kartą nurodytas atsiliepimų į ieškinį pateikimo stadijoje, yra naujas, todėl nepriimtinas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

59 Pirmiausia reikia nurodyti, kad motyvas, susijęs su gero administravimo principo pažeidimu, nebuvo aiškiai nurodytas ieškinio pateikimo metu. Tačiau šis motyvas yra

glaudžiai susijęs su protingo skundo tyrimo termino praleidimu, kuris yra vienintelis šio ieškinio pagrindas. Taigi jis neturėtų būti laikomas nauju motyvu Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies prasme ir todėl yra priimtinas.

60 Svarbu nustatyti, ar, remiantis EB 232 straipsniu, paraginus Komisiją imtis veiksmų, pastaroji privalėjo jų imtis.

61 Kadangi Komisija turi išimtinę kompetenciją vertinti valstybės pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka, ji, laikydamasi Sutarties pagrindinių taisyklių valstybės pagalbos srityje administravimo principo, privalo atlikti kruopštų ir nešališką skundo tyrimą, kuriame teigiama, kad pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka. Iš to išplaukia, kad Komisija negali neapibrėžtam terminui atidėti pradinio valstybės priemonių, sudarančių skundo pagrindą, tyrimo, nes ji sutiko pradėti tokį tyrimą, pareikalaudama iš suinteresuotosios valstybės narės pateikti informaciją. Skundo tyrimo protinga trukmė turi būti vertinama atsižvelgiant į atitinkamos bylos aplinkybes, ir ypač į jos kontekstą, skirtingus procedūros etapus, kurių Komisija privalo laikytis, ir į bylos sudėtingumą (minėtų sprendimų *Gestevisión Telecinco prieš Komisiją* 72–75 punktai ir *TF1 prieš Komisiją* 73–75 punktai).

62 Šioje byloje Komisija gavo ieškovės skundą 2003 m. gruodžio 29 dieną. Tuo momentu, kai Komisija pagal EB 232 straipsnį buvo paraginta imtis veiksmų, tai yra 2004 m. birželio 11 d., skundas jau buvo tiriamas mažiau nei šešis mėnesius.

63 Byla yra neginčijamai sudėtinga ir turi tam tikrų naujovių, nepaisant to, kad Sprendimas 2004/393 buvo priimtas praėjus apytiksliai trims mėnesiams nuo ieškovės skundo pateikimo.

64 Vienas iš sunkumų, atsiradusių tiriant skundą, yra tas, kad jame buvo paminėti keli Italijos oro uostai, nepakankamai aiškiai nurodant visus skundžiamos pagalbos teikėjus. Nors skunde buvo nurodytos bendrovės *so.ge.a.al*, *Saga* ir *Aeroporti di Roma*, Alghero, Pescara ir Romos oro uostų valdytojos, ieškovė taip pat paprašė Komisijos išplėsti savo tyrimą ir sutarčių, sudarytų tarp *Ryanair* ir kitų Italijos oro uostų, būtent Trevizo, Pizos ir Bergamo (Orio al Sertio), atžvilgiu. Galiausiai, siekiant įvertinti, ar buvo naudojami viešieji ištekliai, Italijos valdžios institucijos turėjo paprašyti papildomo dviejų mėnesių termino nustatyti aptariamų oro uostų valdytojus.

65 Be to, Komisija, gavusi ieškovės skundą, neliko pasyvi. Po to, kai ji gavo ieškovės nekonfidencialios versijos skundą, 2004 m. liepos 9 d. pateikė klausimus Italijos valdžios institucijoms. Pastarųjų atsakymą Komisija gavo 2004 m. spalio 7 d., kuris beveik sutampa su ieškinio pateikimo senaties termino pasibaigimu.

66 Žinoma, Pirmosios instancijos teismui nebuvo pateikta jokių paaiškinimų, leidžiančių suprasti, kodėl Komisija laukė daugiau nei keturis mėnesius prieš persiųsdama Italijos viešojo administravimo institucijoms skundo nekonfidencialią versiją ir pareikalaudama jų pateikti informaciją. Nepaisant tokio vėlavimo, bendra tyrimo trukmė yra trumpesnė nei panašaus sudėtingumo bylose, kuriose Pirmosios instancijos teismas pripažino neteisėtą neveikimą. Šiuo požiūriu primintina, kad minėtuose sprendimuose *Gestevisíon Telecinco prieš Komisiją* ir *TF1 prieš Komisiją* pirmasis skundas pirmoje byloje buvo nagrinėjamas 47 mėnesius, antrasis skundas – 26 mėnesius, o antrojoje byloje – 31 mėnesį.

67 Visi šie elementai neleidžia manyti, kad nuo raginimo imtis veiksmų pateikimo datos skundo tyrimo terminai viršijo protingus terminus.

68 Todėl ieškinys yra atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

69 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Legal Lindh Vadapalas

Paskelbta 2006 m. gegužės 10 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris Pirmininkas

E. Coulon H. Legal